

Omfanget av og holdninger til farmasøytisk omsorg i Norge – en europeisk undersøkelse

Guri Wilhelmsen*, Norges Farmaceutiske Forening
Anne Gerd Granås, Høgskolen i Oslo og Akershus

Bakgrunn

- Studie initiert av PCNE; Pharmaceutical Network Europe; forening med formål å fremme farmasøytisk omsorg i Europa
- Ønske om å kartlegge omfanget av farmasøytisk omsorg og hvilke faktorer som kan påvirke (begrense) implementeringen
- Spørreundersøkelse i 2013 i 25 europeiske land
- Lignende studie gjennomført i 2005/6 i 13 land, Norge deltok ikke (1)

- 1. Provision of pharmaceutical care by community pharmacists: a comparison across Europe. Hughes et al. [Pharm World Sci.](#) 2010;32(4):472-87

Hensikt

- Farmasøytisk omsorg og farmasøytiske tjenester i Norge ; primært undersøke
 - omfang
 - holdninger
- Sekundært:
 - sammenligne med andre land i Europa

Metode

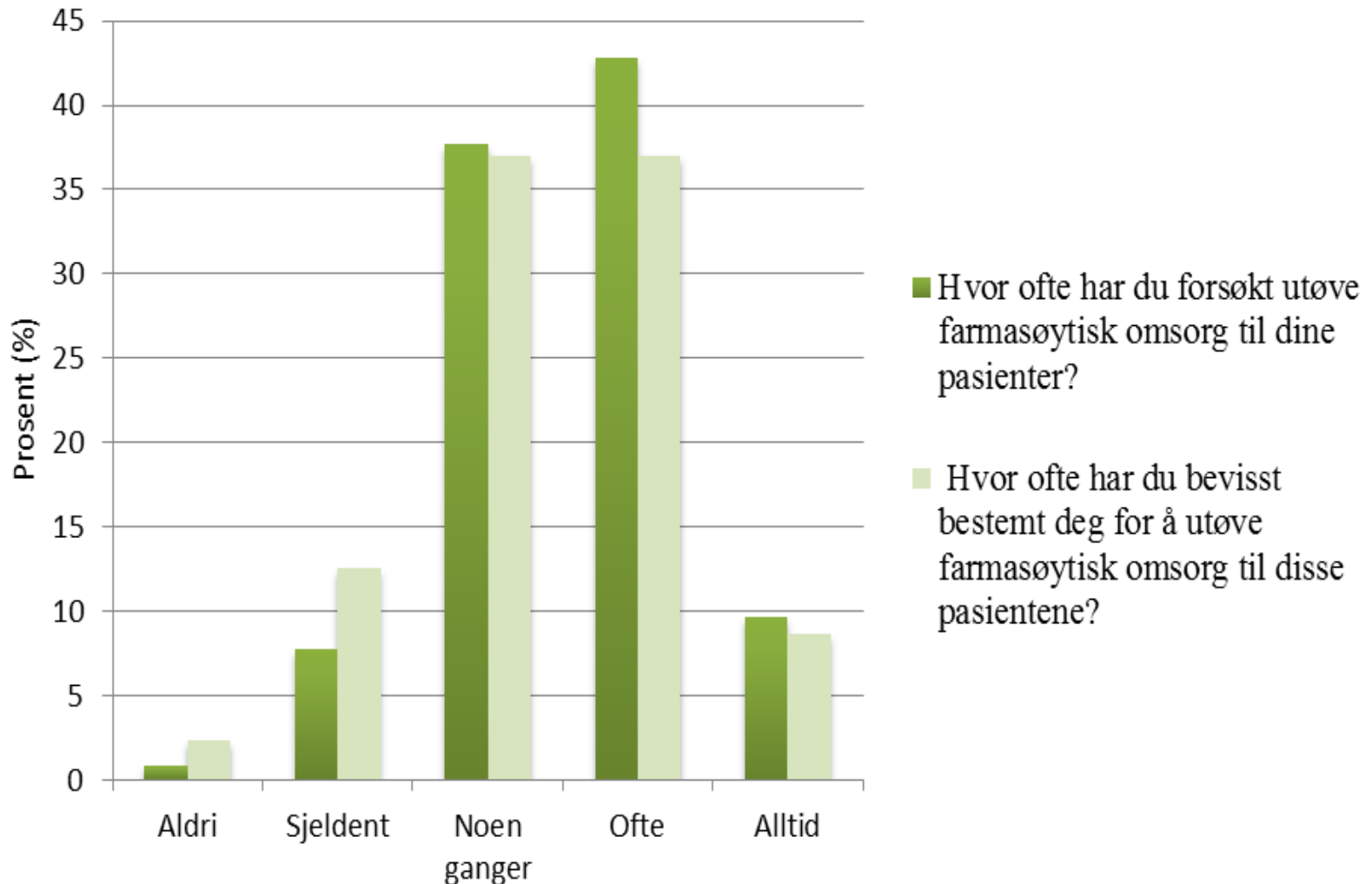
- Spørreskjema fra den danske og engelske versjonen ble oversatt
- Spørreskjema sendt til 679 apotek
- En farmasøyt på hvert apotek ble bedt om å svare
- Spørsmål i undersøkelsen:
 - demografisk/generell informasjon om apoteket
 - omfanget av og utøvelse av farmasøytisk omsorg samt
 - spørsmål om holdninger til nye tjenester i apotek

Resultat

- 257 spørreskjema ble besvart, svarprosent 37,8 %
- 80/20 fordeling på kvinner/menn
- 54% mastergrad, de resterende bachelor eller tilsvarende
- 86% av respondentene jobbet i kjedeapotek

- Generelt viser tilbakemeldingene at farmasøytisk omsorg har begrenset omfang i Norge
- Farmasøytene stiller i liten grad direkte spørsmål til pasienten om:
 - medisinen har hatt (ønsket) effekt,
 - de har opplevd bivirkninger
 - de terapeutiske målene er nådd

Hvor ofte har du forsøkt/ bevisst bestemt deg for å utøve farmasøytisk omsorg til dine pasienter?

Resultat forts

Farmasøytene bruk av dataprogrammer ved reseptekspedering for å sjekke pasientens legemiddelinteraksjoner, legemiddelhistorikk, kontraindikasjoner, etterlevelse og kliniske data.

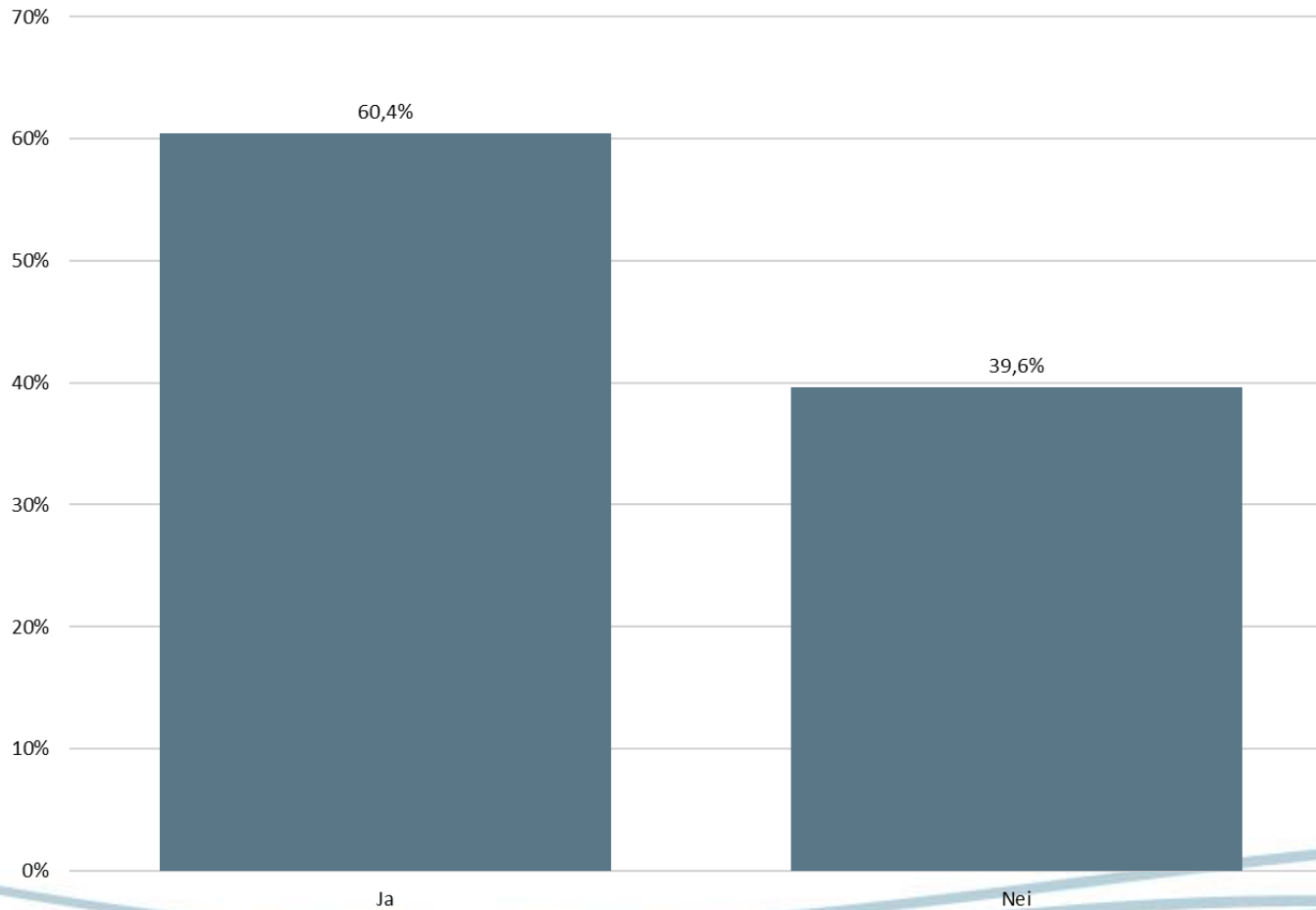
	Ja (%)	Nei (%)
Legemiddelinteraksjoner	97,3	1,9
Legemiddelhistorikk	91,1	8,2
Kontraindikasjoner	83,7	15,2
Compliance/etterlevelse	54,1	43,6
Kliniske data	51,0	46,3

Resultat forts

Farmasøytenes deltakelse på legemiddelsamtale, helsescreening, helsehjelp, legemiddelgjennomgang og legemiddelsamstemming.

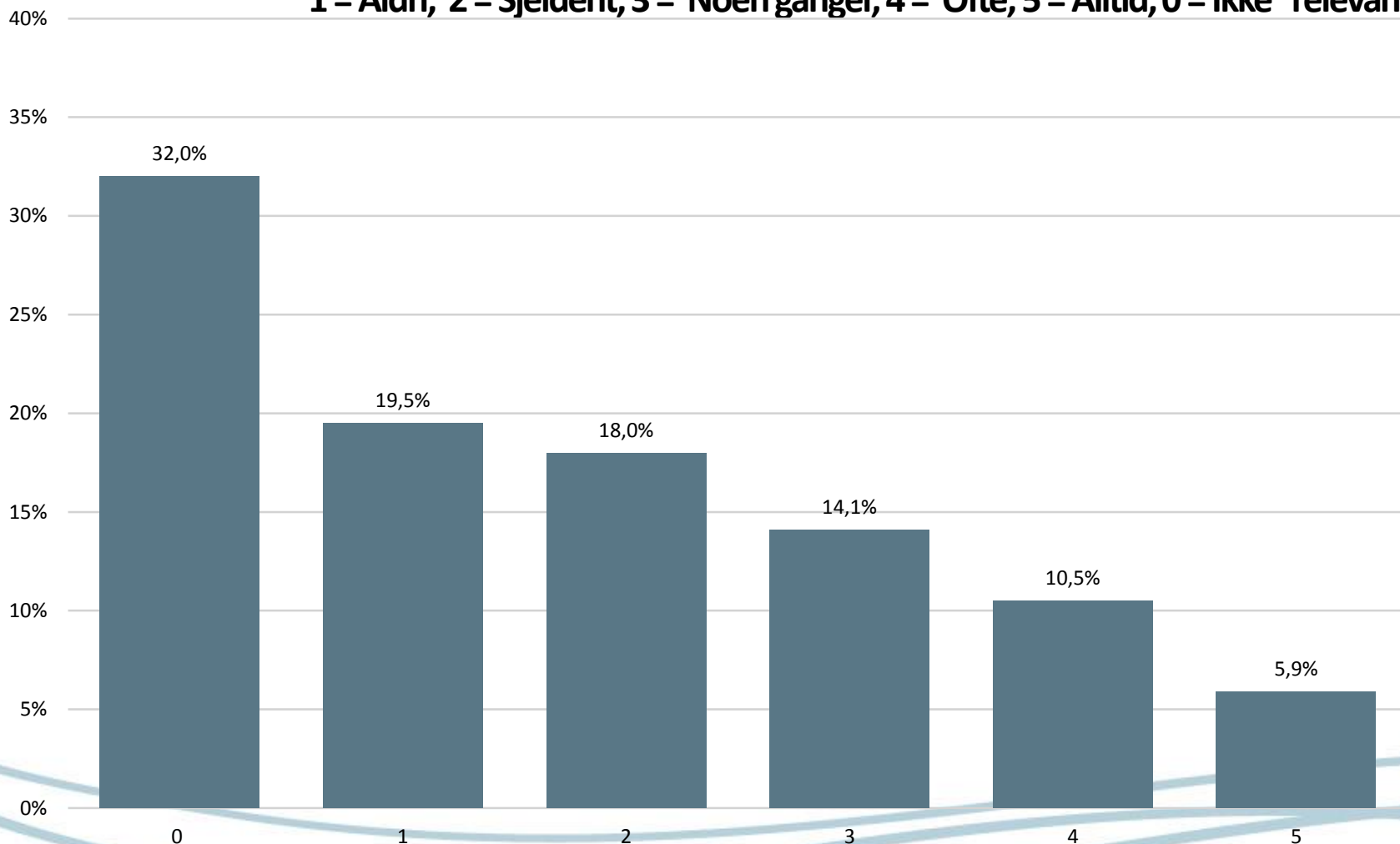
	Ja (%)	Nei (%)
Legemiddelsamtale	61,9	36,6
Helsescreening	55,6	42,0
Helsehjelp	40,9	57,2
Legemiddelgjennomgang	28,4	68,1
Legemiddelsamstemming	14,0	82,1

Har du i løpet av de siste 14 dager printet ut en legemiddelliste?

Jeg stilte pasienten spørsmål om han eller hun opplever at medisinen har effekt

1 = Aldri, 2 = Sjeldent, 3 = Noen ganger, 4 = Ofte, 5 = Alltid, 0 = Ikke relevant

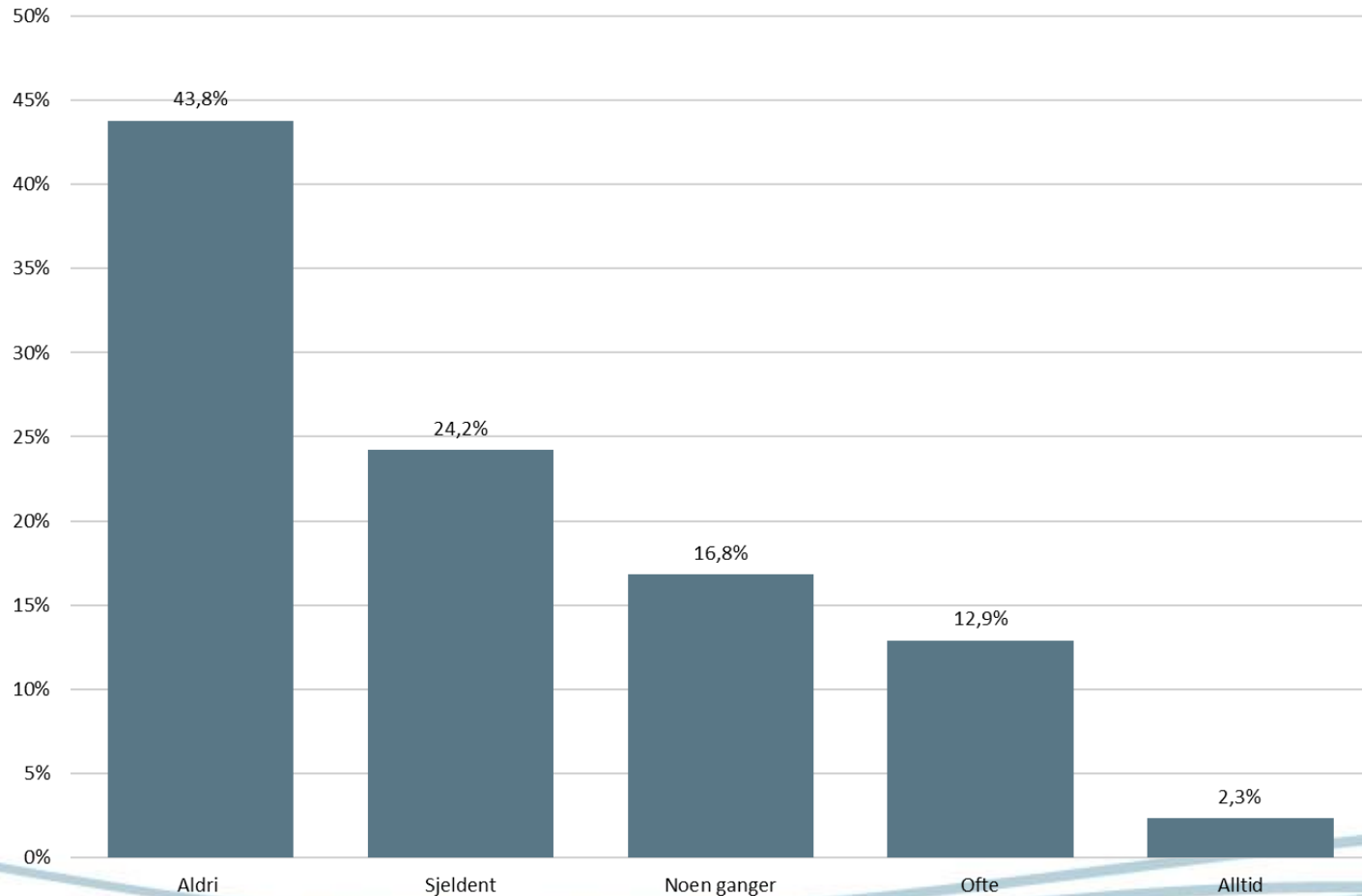

Dokumentasjon av LRP, terapeutiske mål og intervensjoner, og gjennomføring av strategi som ble laget for å løse LRP hos de 5 siste pasienter med oppdaget LRP. (Tall i %)

Antall pasienter	0	1	2	3	4	5
Jeg dokumenterte de(t) potensielle eller faktiske LRP	21,4	10,5	4,7	7,8	4,3	17,5
Jeg dokumenterte ønskede terapeutiske mål for hvert identifisert LRP	52,5	3,9	3,1	4,3	1,2	1,2
Jeg lagde en strategi for å løse (eller forebygge) LRP	29,2	8,2	4,7	6,6	5,8	12,1
Jeg gjennomførte strategien som ble laget for pasientens fremgang mot det terapeutiske målet	38,5	6,6	3,5	6,2	3,9	6,6
Jeg dokumenterte de utførte intervensjonene i pasientens medisinske journal slik at annet helsepersonell også kan få tilgang til det	38,5	5,1	4,7	4,3	1,6	12,1

Hvor ofte bruker du e-reseptkommunikasjons-feltet til å gi tilbakemeldinger til lege?

Reliabilitet og validitet

- Lav svarprosent
- Ukjent tema – vanskelig å formulere gode spm
- Flere av spørsmålene ikke relevante for norske forhold; for å være tro mot standardspørreskjemaet fra PCNE valgte vi likevel å beholde spørsmålene med mindre justeringer

Diskusjon

- På tross av diskusjon siden tidlig 90-tall, har ikke farmasøytene tatt et helhetlig ansvar for pasienters legemiddelbehandling

utopi? satsningsområde?

teknologisk gjennomførbart?

behov? uklart definert? dialog? rolle?

forventninger? distribusjon vs rådgiver?

Konklusjon

- Spørreundersøkelsen viser at farmasøytisk omsorg er lite utbredt i Norge
- Farmasøytene er åpne for flere helsetjenester og for å utøve farmasøytisk omsorg men forholdene er ikke tilrettelagt for dette.
- Det er viktig at også Norge deltar i internasjonale undersøkelser for å få dokumentert status og få satt fokus på farmasøytisk omsorg

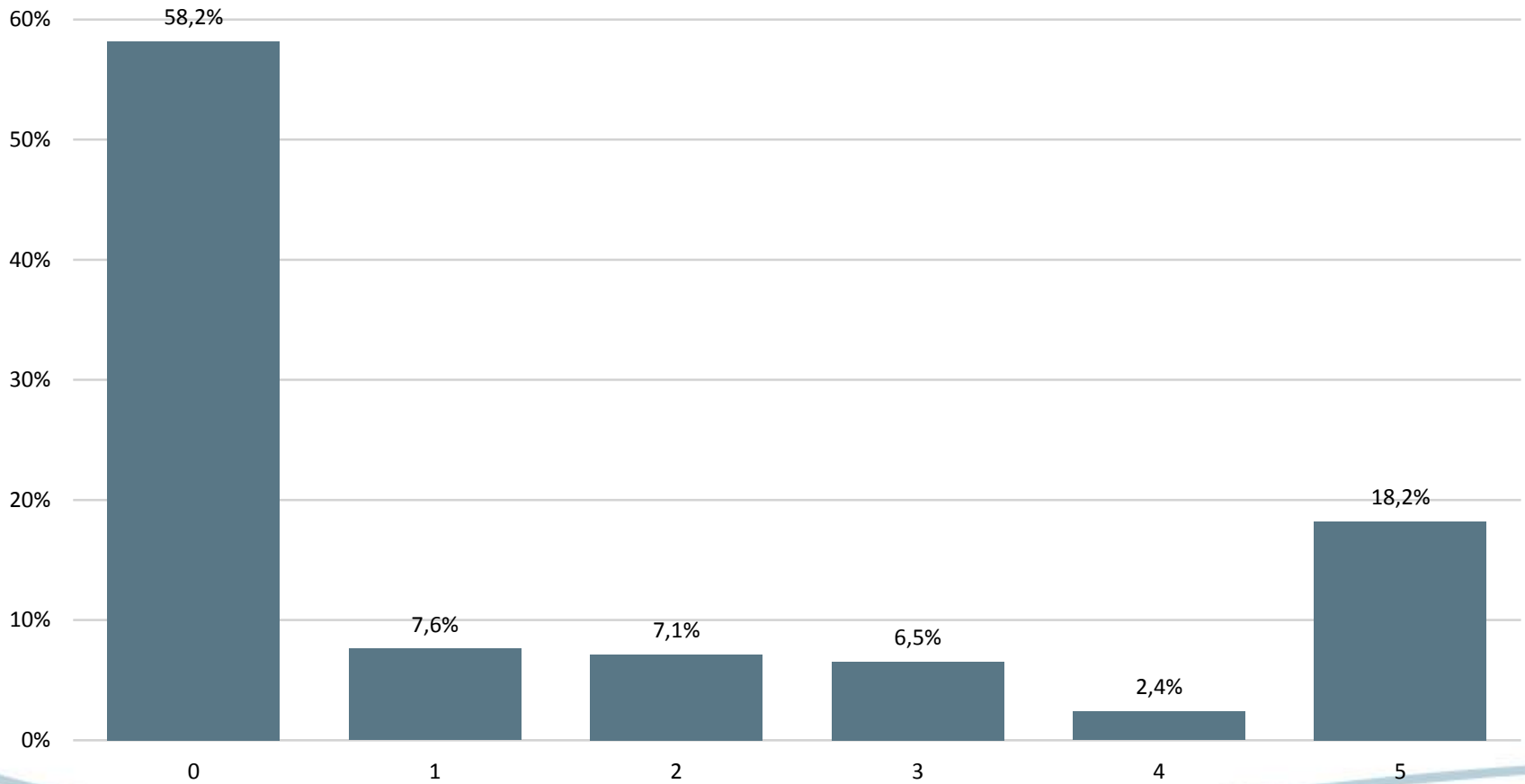
Takk til

- Farmasistudentene My Linh Thi Huynh, Lusia Eriksen og Erin Delaselp
- Alle som svarte på spørreundersøkelsen

Jeg dokumenterte de utførte intervensjonene i pasientens medisinske journal slik at annet helsepersonell også kan få tilgang til det

1 = Aldri, 2 = Sjeldent, 3 = Noen ganger, 4 = Ofte, 5 = Alltid
0 = Ikke relevant

Jeg synes det er et problem at andre kunder kan overhøre samtalen mellom meg og pasienten jeg betjener

